

2) Ἐπερατώθη ὑπὸ τῆς ἰδίας ὁ πίναξ τῶν καταλήξεων τῶν ἄρθρων τῶν τεσσάρων ἐκτυπωθέντων τόμων, ὅστις εἶναι ἀπαραίτητος γνώμων τῶν συντακτῶν κατὰ τὴν σύνταξιν τῶν ἄρθρων, ἰδίᾳ ὡς πρὸς τὸ ἐτυμολογικὸν μέρος.

3) Παρασκευάζεται ἐπίσης ὑπὸ τῆς ἰδίας ὁ καταρτισμὸς πίνακος λημμάτων διὰ τὴν ὀρθὴν ληματογράφειν καὶ ἔνταξιν εἰς τὸ Ἀρχεῖον τοῦ Λεξικοῦ τῶν ἰδιωματικῶν λέξεων, τῶν ὁποίων τὸ τυπολογικὸν μέρος ποικίλλει κατὰ περιοχάς.

4) Ἐτέθησαν αἱ βάσεις διὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας πρὸς καταρτισμὸν τοῦ Γλωσσικοῦ Ἀτλαντος τῆς Ἑλλάδος.

Τοιαύτη ὑπῆρξεν ἡ διὰ τοῦ ὀλιγαρίθμου προσωπικοῦ συντελεσθεῖσα ἐν τῷ Κέντρῳ ἐργασία, ἡ ὁποία θὰ ᾔτο ἀσφαλῶς μεγαλυτέρα, ἐὰν ἐπληροῦντο αἱ ἐξ κεναὶ θέσεις διὰ διορισμοῦ φιλολόγων, καταγομένων, ὡς καὶ κατὰ τὸ προηγούμενον ἔτος ἐξέθεσα, ἐκ διαλεκτικῶν περιοχῶν, κυρίως ἐκ τοῦ Πόντου, Τσακονιάς, Β. Ἑλλάδος, Κύπρου, Δωδεκανήσου, Μάνης, Κρήτης ἢ καὶ διὰ φιλολόγων γνωριζόντων τὴν Ἀλβανικὴν, Τουρκικὴν ἢ Σλαβικὴν γλῶσσαν.

Ἐπὶ πλέον ἀναγκαία καθίσταται καὶ ἡ τοποθέτησις ἐν τῷ Κέντρῳ δύο τοῦλάχιστον γραφῶν διὰ τὴν ἀποδελτίωσιν τῶν ἐν τῷ Ἀρχεῖφ χειρογράφων καὶ διαλεκτικῶν κειμένων, ἵνα τὸ κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ Λεξικοῦ ὕλικὸν εἶναι καὶ ἐπαρκὲς καὶ ἀντιπροσωπευτικὸν περισσοτέρων διαλεκτικῶν περιοχῶν.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 10ῃ Δεκεμβρίου 1968

Μετὰ τιμῆς καὶ σεβασμοῦ

Ὁ Διευθυντὴς

Δ. Βαγιακάκος

Β΄.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ

**τῶν πεπραγμένων τοῦ Κέντρου Ἑρεύνης τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφίας
ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου - 30 Νοεμβρίου 1968.**

Τὸ κατὰ τὸ ὥς ἄνω χρονικὸν διάστημα τοῦ λήγοντος ἔτους ἐπιτελεσθὲν ἔργον εἰς τὸ Κέντρον τῆς Λαογραφίας ὑπῆρξε, γενικῶς θεωρούμενον, λίαν ἱκανοποιητικόν, λαμβανόμενου ὑπ' ὄψιν τοῦ ἀνεπαρκοῦς εἰς ἀριθμὸν κυρίως προσωπικοῦ, ἐπιστημονικοῦ καὶ βοηθητικοῦ.

Τὸ ἔργον τοῦτο ἀναλύεται ἐν συντόμῳ ὡς κατωτέρω :

Α΄. Εἰσαγωγή λαογραφικῆς ὕλης.—α) Εἰς τὸ ἀρχεῖον λαογραφικῆς ὕλης εἰσῆχθησαν 138 συλλογαὶ (χειρόγραφοι ἢ δακτυλογραφημένοι) ἐκ σελίδων ἐν συνόλῳ 6.002. Ἐκ τῶν συλλογῶν τούτων 35 ἀπεστάλησαν ὑπὸ ἐκπαιδευτικῶν, ἰδίᾳ τῆς στοιχειώδους ἐκπαίδευσως, 73 ὑπὸ τοῦ Νομάρχου Λακωνίας διὰ τῆς Προεδρίας Κυβερνήσεως (ἐκ τούτων 70 ἐκ τοῦ Γυμνασίου Μολάων, καταρτισθεῖσαι ὑπὸ μαθητῶν τῆς Ε' τάξεως, καὶ 3 ἐκ Κοινοτήτων) καὶ 19 ὑπὸ διαφόρων προσώπων, ἐχόντων ἐνδιαφέρον διὰ τὸν πολιτισμὸν τοῦ λαοῦ. Αἱ ὑπόλοιποι 11 προήλθον α) ἐκ περισυλλογῆς λαϊκῶν ἐκδηλώσεων ὑπὸ τοῦ

προσωπικοῦ τοῦ Κέντρου, κατὰ τὰς εἰδικὰς, ὡς κατωτέρω, ἐρευνητικὰς ἀποστολάς του εἰς τὴν ὑπαιθρον καὶ β) ἐξ ἡχογραφήσεων ἐκτελεσθεισῶν εἰς τὸ Κέντρον δημοτικῶν ᾠσμάτων ὑπὸ λαϊκῶν τραγουδιστῶν.

β) Τὸ ἀρχεῖον τοῦ τμήματος τῆς Δ η μ ὁ δ ο υ ς μ ο υ σ ι κ ῆ ς ἐπλουτίσθη δι' 776 νέων ἡχογραφήσεων (307 γενομένων ὑπὸ τοῦ ὡς ἄνω προσωπικοῦ τοῦ Κέντρου, 49 ἐκ προσφορᾶς ὑπὸ τρίτων (Ἰωάνν. Ἀνδρομέδα καὶ Δ. Λουκάτου), φίλων τοῦ Κέντρου, καὶ τέλος 420 ἐκ μεταγραφῆς ἡχογραφημένης δημῶδους μουσικῆς ὑπὸ συλλογῶν (Ἑλλήνων καὶ ἀλλοδαπῶν), οἱ ὅποιοι ἐχορήγησαν ἀντίγραφον αὐτῆς πρὸς χρῆσιν ὑπὸ τοῦ Κέντρου (371 ἑλληνικῶν δημοτικῶν τραγουδιῶν καὶ χορῶν, 49 δὲ ξένων).

γ) Εἰς τὴν Δ ι σ κ ο θ ῆ κ η ν πλουτιζομένην συμφῶνως πρὸς τὴν σχετικὴν διάταξιν τοῦ Νόμου 4545/1966, κατετέθησαν ὑπὸ παραγωγῶν δίσκων δημῶδους καὶ λαϊκῆς μουσικῆς διὰ τῆς Ἑλληνικῆς Φωνογραφικῆς Ἑταιρείας «Κολοῦμπια» 731 δίσκοι, ἕκαστος εἰς δύο ἀντίτυπα, (721 ἑλληνικῆς καὶ 10 ξένης μουσικῆς), αὐξηθέντος οὕτω τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐν λόγῳ δίσκων εἰς 2255.

δ) Εἰς τὸ τμήμα Κ ι ν η μ α τ ο γ ρ α φ ῆ σ ε ω ν λαογραφικῶν θεμάτων καὶ λαϊκῶν χορῶν, λειτουργήσαν δι' ὅλως ἀνεπαρκῶν οἰκονομικῶν μέσων, ἀπετυπώθησαν ἐπὶ ταινίας μήκους 270 μέτρων (16 χιλ.) θέματα ἐκ τοῦ ἐπαγγελματικοῦ βίου εἰς Κρήτην.

ε) Εἰς τὴν Μ ο υ σ ε ι α κ ῆ ν σ υ λ λ ο γ ῆ ν, ἀπαραίτητον τμήμα ἀπὸ ἐπόψεως ἐπιστημονικῆς σημασίας διὰ τὸ Κέντρον, προσετέθησαν δι' ἀγορᾶς, κατὰ τὸ πλεῖστον, 30 νέα ἀντικείμενα τῆς λαϊκῆς τέχνης (ἐκ τούτων 3 ἐνδυμασίαι ἐκ τῆς περιοχῆς Τρικάλων Θεσσαλίας). (Ἐκ τῶν ἐν λόγῳ ἀντικειμένων 9 ἐδωρήθησαν ὑπὸ τοῦ Συλλόγου τῶν Φίλων τοῦ Λαογραφικοῦ Ἀρχείου).

Β'.—Εἰς τὸ ὡς ἄνω ἔργον τῆς περισυλλογῆς ὕλης διὰ καταγραφῆς, φωτογραφίσεως, ἡχογραφίσεως καὶ κινηματογραφίσεως συνετέλεσαν ἐκ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Κέντρου, ἐκτελέσαντες ἐρευνητικὰς ἀποστολάς: 1) εἰς τὴν νῆσον Ἴον ὁ συντ. Στέφ. Ἡμελλος· 2) εἰς συνοικισμοὺς τῆς ἐπαρχίας Τρικάλων ἡ συντ. Ἀννα Παπαμιχαήλ· 3) εἰς χωρία τοῦ νομοῦ Κοζάνης ὁ συντ. Ἀγγ. Δευτεραῖος καὶ 4) εἰς Μαργαρίτες Μυλοποτάμου Κρήτης ὁ συντ. Γεώργ. Αἰκατερινίδης.

Γ'. Τὸ ἀρχεῖον καὶ εὐρύτερον ἐπιστημονικὸν ἔργον.— Ἡ ἐργασία τῆς ἀποδελτιώσεως λαογραφικῆς ὕλης ἐξ ἀνεκδότων ἢ ἐκδεδομένων συλλογῶν, εἴτα δὲ τῆς κατατάξεως κατ' εἶδη καὶ τῆς κατόπιν ἐπεξεργασίας ταξινομήσεως αὐτῆς εἰς τὰ οἰκεία ἀρχεῖα ἐγένετο, ὡς πρὸς τὸ πρῶτον μέρος, διὰ τῶν γραφῶν, οἱ ὅποιοι ἀπεδελτίωσαν ἐκ 59 χειρογράφων συλλογῶν ποικίλου περιεχομένου λαογραφικὴν ὕλην ἐπὶ 8686 δελτίων, ὡς πρὸς δὲ τὸ δεύτερον μέρος, δηλ. τῆς ἀρχεῖα κατὰ τάξεως, διὰ τοῦ ἐπιστημονικοῦ προσωπικοῦ. Ἀνάλογος ἐργασία διεξήχθη ἐπίσης καὶ εἰς τὸ τμήμα τῆς Δημῶδους μουσικῆς διὰ τὸ ἡχογραφηθὲν νέον ὕλικόν, ἐγένετο δὲ καὶ καταγραφὴ ἐκ ταινιῶν μαγνητοφώνου τῆς μουσικῆς 76 δημοδῶν ᾠσμάτων εἰς τὴν εὐρωπαϊκὴν μουσικὴν γραφὴν.

Τὸ ἐπιστημονικὸν προσωπικόν, παρὰλλήλως πρὸς τὸ ἔργον τοῦτο, ἡσχολήθη ἔτι: α) εἰς τὴν ἐκλογὴν ὕλης ἐκ τοῦ ἀρχείου ᾠσμάτων καὶ ἐπιστημονικὴν ἐπεξεργασίαν αὐτῆς

διά τὴν παρασκευὴν πρὸς ἔκδοσιν τοῦ Β' τόμου τῶν Ἑλληνικῶν Δημοτικῶν Τραγουδιῶν. Πρὸς τοῦτο ἐμελετήθησαν ἐν συνόλῳ αἱ παραλλαγαὶ 150 ᾠσμάτων.

β) Ἐγένετο ἔναρξις τῆς ἐργασίας πρὸς σύνταξιν Λαογραφικοῦ Ἀτλαντος τῆς Ἑλλάδος δι' ὠρισμένα θέματα τοῦ ἐκ παραδόσεως λαϊκοῦ πολιτισμοῦ. Ὁ Ἀτλας οὗτος, συντασσόμενος ἐπὶ τῇ βάσει κοινοῦ εὐρωπαϊκοῦ προγράμματος, θὰ χρησιμοποιηθῇ κατόπιν διὰ τὴν σύνθεσιν ἑνιαίου Ἀτλαντος δι' ὅλους τοὺς λαοὺς τῆς Εὐρώπης.

Δ'. Δημοσιεύματα.— Κατὰ τὸν Ὀκτώβριον ἤχθη εἰς πέρας ἡ ἐκτύπωσις τοῦ περιοδικοῦ τοῦ Κέντρου Ἑπετηρὶς εἰς διπλοῦν τόμον διὰ τὰ ἔτη 1965 - 1966. Ἐκ τῶν περιεχομένων δέον νὰ μνημονευθῇ ἰδιαιτέρως, πλὴν τῶν καταχωρισθεισῶν ἐπιστημονικῶν πραγματειῶν, ἡ λαογραφικὴ βιβλιογραφία τῶν ἐτῶν 1964 - 1965. Τὸ δημοσίευμα *Ἑλληνικὰ δημοτικὰ τραγούδια*, τόμ. Γ', (Μουσικὴ Ἑκλογή), ἔργον τοῦ Διευθυντοῦ Γεωργ. Σπυριδάκη καὶ τοῦ συντάκτου μουσικοῦ Σπυρ. Περιστέρη, θὰ κυκλοφορηθῇ προσεχῶς. Εἰς τὸν τόμον τοῦτον περιλαμβάνεται μουσικὴ δημῳδῶν ᾠσμάτων ἐξ ὅλων τῶν κατηγοριῶν αὐτῶν, ἐπισυνάπτονται δὲ καὶ 5 δίσκοι, ἐφ' ὧν ἔχει χαραχθῇ ἡ μουσικὴ 56 ᾠσμάτων πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἐπιστημονικωτέρας χρήσεως τοῦ δημοσιεύματος τούτου.

Ε'.— Εἰς τὴν Βιβλιοθήκην τοῦ Κέντρου, περιλαμβάνουσαν βιβλία καὶ περιοδικὰ λαογραφικοῦ κυρίως περιεχομένου, εἰσῆχθησαν 148 τόμοι περιοδικῶν, βιβλίων καὶ φυλλαδίων (ἀρ. 4468 - 4520) ἐξ ἀγορᾶς, ἀνταλλαγῆς πρὸς τὴν Ἑπετηρίδα καὶ δωρεῶν.

ΣΤ'. Ἐπιστημονικὰ Συνέδρια.— Εἰς οὐδὲν συνέδριον ἀντεπροσωπεύθη ἐπισήμως τὸ Κέντρον. Προσωπικῶς μόνον μετέσχον ἐκ τοῦ ἐπιστημονικοῦ προσωπικοῦ αὐτοῦ: α) ὁ Διευθυντὴς Γ. Σπυριδάκης καὶ οἱ συντάκται Δ. Οἰκονομίδης καὶ Κ. Ρωμαῖος διὰ σχετικῶν ἀνακοινώσεων αὐτῶν τῆς ὑπὸ τοῦ Τεχνικοῦ Ἐπιμελητηρίου τῆς Ἑλλάδος ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ Internationales Burgen-Institut ὁργανωθείσης Ἡ' Διεθνoῦς Ἐπιστημονικῆς Συνόδου ἐν Ἀθήναις ἀπὸ 25 - 29 Ἀπριλίου, β) ὁ Διευθυντὴς Γ. Σπυριδάκης τῶν Γ' Ὀμηρείων ἐν Χίῳ ἀπὸ τῆς 17 - 19 Αὐγ., γ) ὁ συντ. Κ. Ρωμαῖος καὶ ὁ ἑκτ. μουσ. Στ. Καρακάσης τῶν Παλαιολογείων ἐν Σπάρτῃ ἀπὸ 26 - 28 Μαΐου.

Ζ'.— Εἰς τὸ Κέντρον, εὐρύτατα γνωστὸν εἰς τὸ Διεθνὲς ἐπιστημονικὸν κοινόν, εἰργάσθησαν ἔτι χρησιμοποιήσαντες τὰς συλλογὰς ὕλικου καὶ τὴν Βιβλιοθήκην αὐτοῦ ἀρκετοὶ ἄλλοδαποὶ (περὶ τοὺς 25), πρὸς δὲ καὶ ἡμέτεροι, λαογράφοι ἐρευνῆταί. Παρεσχέθησαν ἔτι καὶ δι' ἀλληλογραφίας ἐπιστημονικαὶ πληροφορίες ἐπὶ διαφόρων λαογραφικῶν θεμάτων.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 11ῃ Δεκεμβρίου 1968

Ὁ Διευθυντὴς
Γ. Κ. Σπυριδάκης